

בש"פ 5165/23 - אלון ניר נגד מדינת ישראל, כ"ג בתמוז התשפ"ג

בבית המשפט העליון

בש"פ 5165/23

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: אלון ניר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 29.6.2023 במ"ת 37969-03-23 שניתנה על-ידי כבוד השופט ש' מלמד

תאריך הישיבה: כ"ג בתמוז התשפ"ג (12023)

בשם העורר: עו"ד עופר קופרמן, עו"ד לירן דריג

בשם המשיבה: עו"ד גל הרניק-בלום, עו"ד פנינה לוי

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 29.6.2023 (מ"ת 37969-03-23, השופט ש' מלמד). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

2. ביום 16.3.2023 הוגש כתב אישום נגד העורר ושבעה נאשמים נוספים בגין קשירת קשר לביצוע פשע. על-פי המתואר בכתב האישום, בשלהי שנת 2022 התגלע סכסוך בין אחד הנאשמים לבין חבורה יריבה בקשר לעסקי סחר בסמים. על רקע זה, אותו נאשם פנה לעורר וליתר הנאשמים בתיק ושכר את שירותיהם על מנת לפגוע בחבורה היריבה ולהטיל אימה על חבריה בדרכים שונות, לרבות באמצעות ביצוע ירי, הנחת מטען וזריקת רימון. התכנית העבריינית

עמוד 1

המתוארת הוצאה לפועל החל מחודש דצמבר 2022 ועד למעצרים של הנאשמים בפברואר 2023. במהלך תקופה זו העורר סיפק לנאשמים האחרים כלי נשק, מטען חבלה ואמצעים נוספים לביצוע עבירות, ואף לקח חלק בשני אירועים שבהם בוצע ירי לעבר בתי המגורים של חברי החבורה היריבה ובאירוע נוסף שבו הונח מטען בסמוך לביתו של אחד מהם. כתב האישום לא מייחס לעורר את ביצוע הירי או את הנחת המטען, אך על-פי האמור בו העורר היה שותף מלא לתכנון האירועים ולהוצאתם אל הפועל. בגין מעשים אלה, כתב האישום מייחס לעורר את העבירות הבאות: קשירת קשר לפשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק; נשיאה, הובלה והחזקת נשק בלא רשות על פי דין לפי סעיפים 144(א) ו-144(ב) רישא לחוק; ירי בנשק חם באזור מגורים לפי סעיף 340(ב)(1) לחוק; היזק בזדון לפי סעיף 452 לחוק; גניבה לפי סעיף 383(א)(1) לחוק; שינוי זהות של רכב או של חלק של רכב לפי סעיף 413 לחוק; וכן חבלה במזיד ברכב לפי סעיף 413 לחוק.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה למעצרים של כלל הנאשמים עד תום ההליכים. המשך הדברים יעסוק בעניינו של העורר בלבד, אשר עצור מאז יום 8.2.2023.

3. בדיון שהתקיים ביום 22.5.2023 הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה, אך עתר לבחינתה של חלופת מעצר. בנסיבות אלה, בטרם הכריע בבקשת המדינה, הורה בית המשפט המחוזי על עריכת תסקיר מעצר בעניינו של העורר.

4. תסקיר כאמור הוגש ביום 28.6.2023, ובו המליץ שירות המבחן על העברתו של העורר לחלופת מעצר בבית משפחתו בבאר שבע, בפיקוחם של הוריו ושל דודתו. שירות המבחן עמד על גילו הצעיר של העורר, שהוא בן 25, וציין כי עד מעצרו הוא ניהל חיים נורמטיביים ותקינים. שירות המבחן הוסיף כי העורר זקוק לסביבה תומכת נוכח התמודדותו עם קשיים רגשיים לאורך השנים אשר הובילו אותו לקשור קשרים שוליים. שירות המבחן התרשם כי העורר טרם הפנים דפוסי חשיבה עברייניים וכי דומה שהמעצר מהווה גורם מרתיע עבורו. על רקע זה, שירות המבחן העריך כי קיימת רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות אלימה מצדו של העורר.

5. כאמור בפתח החלטה זו, בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט המחוזי עמד על כך שהכלל בעבירות נשק הוא מעצר מאחורי סורג ובריח וציין שנדרשות נסיבות מיוחדות כדי לחרוג מכלל זה. בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע כי התנהגותו של העורר מצביעה על רמת סיכון גבוהה הנשקפת ממנו, הכול בהתחשב בסוג העבירות, במספרן ובסוגם של כלי הנשק השונים שסיפק העורר במהלך ביצוען לכאורה.

6. הערר שבפני מכוון כלפי החלטתו האמורה של בית המשפט המחוזי. לשיטת העורר, שגה בית המשפט המחוזי עת נתן משקל בכורה לריבוי העבירות ולחומרתן על חשבון נתוניו האישיים ונסיבותיו הפרטיקולריות. העורר מדגיש בדבריו כי הוא אדם צעיר, נעדר עבר פלילי ומצביע על תסקיר המעצר החיובי בעניינו. כמו כן, העורר טוען כי מסוכנותו קשורה באופן ישיר לקשריו עם יתר הנאשמים, וכי נטרולו של קשר זה צפוי להפחית ממסוכנותו באופן דרמטי.

7. הדיון בערר התקיים בפני ביום 12.7.2023. באי-כוחו של העורר הדגישו את היותו של העורר נעדר עבר פלילי ואת איכותו של הפתרון המוצע - על בסיס מעורבות מלאה של ההורים, שהם אזרחים שומרי חוק וגמלאים, המחויבים לנושא בכל מאודם. לכך הוסיפו כי העורר נקלע לקושי כלכלי בטרם התרחשו האירועים וכי הנאשמים האחרים בתיק ניצלו אותו והשפיעו עליו לרעה.

8. מנגד, עמדת המדינה הייתה שדין הערר להידחות. המדינה הטעימה את חומרתו הרבה של כתב האישום, הכולל עבירות נשק רבות ואת המעורבות המלאה של העורר בעולם העברייני בשלב הזה של חייו. כן הודגש כי עבירות הנשק המתוארות בכתב האישום יצרו סיכון לציבור, ובכלל זה לחפים מפשע.

9. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות בעת הזו. הנחת המחוקק היא כי העבירות בנשק המיוחסות לעורר מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית בהתאם לסעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. במקרים מסוג זה הכלל הוא אפוא מעצר מאחורי סורג ובריח, וסטייה מכלל זה מתאפשרת רק כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות (ראו, מהעת האחרונה: בש"פ 1132/23 מדינת ישראל נ' כוארע, פסקה 12 (14.2.2023); בש"פ 3383/23 מדינת ישראל נ' חסונה, פסקה 8 (7.5.2023)). חזקה זו הגיונה בצידה, והמאבק ההחלטי והבלתי מתפשר בעבירות נשק אך מחזק את יסודותיה.

10. במקרה דנן, המסוכנות הגבוהה העולה מן העבירות, שמגלמות סדרה של פעולות עברייניות, היא חד-משמעית. לא ניתן להתעלם מכלי הנשק הרבים שסיפק העורר לכאורה ליתר הנאשמים בפרשה, לרבות אקדחים, רימון הלם ומטען חבלה, המלמדים על נגישותו הגבוהה לאמצעי לחימה ועל מעורבותו בעולם העברייני. מסוכנות זו אינה ניתנת בשלב הנוכחי לאיון אף באמצעות מעצר בפקוח אלקטרוני. בניגוד לנטען, רקעו הנורמטיבי של העורר אינו בגדר נסיבה מיוחדת המצדיקה חריגה מן הכלל האמור.

11. בטרם סיום, אני מוצאת לנכון להוסיף כי התרשמתי מתפקודו החיובי של העורר לאורך מרבית שנות חייו, כמו גם ממחויבותה הגבוהה של משפחתו הנורמטיבית לסייע לו. מבלי לפרט, יש גם להעריך את נסיבותיה הייחודיות של המשפחה, כפי שהוצגו לי במהלך הדיון. איני שוללת כי יינתן לכל אלו משקל בעתיד, ככל שהליכי המעצר יתמשכו.

12. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ד בתמוז התשפ"ג (13.7.2023).

שׁוֹפֵט